

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3675/2021
30.11.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Република ..., кога заступа пуномоћник Александар Илић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., кога у ревизијском поступку заступа пуномоћник Марина Мича, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8456/19 од 25.11.2020. године, у седници одржаној 30.11.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 8456/19 од 25.11.2020. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 14336/17 од 05.04.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да суд обавезе туженог да му на име дуга исплати износ од 3.440.652,00 динара са законском затезном каматом од 24.03.2017. године, као дана подношења тужбе до исплате, као и да му накнади трошкове парничног поступка, као неоснован. Ставом другим изреке, тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 177.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 8456/19 од 25.11.2020. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је тужени обавезан да тужиоцу исплати износ од 30.000 долара (USD) у динарској противвредности са домицилном каматом на тај износ почев од 24.03.2017. године до исплате све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка из става другог изреке првостепене пресуде тако што је тужени обавезан да тужиоцу накнади трошкове целокупног поступка у укупном износу од 214.500,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно утврђеног чињеничног стања, погрешне примене материјалног права, и прекорачења тужбеног захтева, са неблагоприятном допуном ревизије од 23.03.2021. године.

Тужилац је поднео одговор на ревизију туженог.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11... 18/20) и утврдио да је ревизија туженог дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. истог закона и да је основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац и тужени су били у пословним односима, као власници предузећа која су међусобно сарађивала тргујући у периоду од 2011. до 2014. године, па је тужилац дао туженом зајам у износу од 30.000 долара. О томе је сачињено писмено, са датумом 19.08.2013. године, неколико дана након предаје новца у тужиочевој канцеларији и чијем сачињавању је присуствовала сведок ВВ. Дуг који је предмет ове парнице није настао као резултат пословања правних субјеката чији су власници тужилац и тужени, већ зајмопримац тужени, као физичко лице није вратио тужиоцу, као зајмодавцу позајмљени новац у износу од 30.000 долара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одбио тужбени захтев применом члана 395. Закона о облигационим односима, налазећи да постоји дуг туженог, као физичког лица према тужиоцу у износу од 30.000 долара али је тужилац конвертовањем девизног износа у динарски износ и постављањем тужбеног захтева у динарском износу са каматом, поступио противно наведеној одредби јер му је за конверзију била потребна сагласност туженог.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев на начин описан у изреци, налазећи да иако је тужилац свој захтев поставио у динарима, тужени је у обавези да тужиоцу исплати износ од 30.000 долара у динарској противвредности са домицилном каматом од дана подношења тужбе, будући да се на тај начин постиже сврха намирења и испуњења уговорене обавезе, а да уједно нису прекорачене границе истакнутог тужбеног захтева.

Према члану 557. Закона о облигационим односима (ЗОО) уговором о зајму обавезује се зајмодавац да преда у својину зајмопримцу одређену количину новца или којих других заменљивих ствари, а зајмопримац се обавезује да му врати после извесног времена исту количину новца, односно исту количину ствари исте врсте и истог квалитета. Ако новчана обавеза гласи на плаћање у некој страниј валути или злату, њено испуњење се може захтевати у домаћем новцу према курсу који важи у тренутку испуњења обавезе (члан 395. ЗОО).

У конкретном случају предмет уговора о зајму је новчани износ од 30.000 долара (USD), па се према наведеној одредби члана 395. ЗОО, враћање зајма може захтевати у домаћем новцу према курсу који важи у тренутку испуњења обавезе. Тужилац је извршио конверзију девизног потраживања у динарски износ подношењем тужбе (24.03.2017. године), опредељујући динарски износ са законском затезном каматом, што је противно прописаним правилима о конверзији девизног потраживања. Међутим, неправилна формулација тужбеног захтева на описани начин не подразумева последично одбијање тужбеног захтева, код утврђене чињенице о постојању зајма који тужени није вратио. Тужбени захтев постављен у динарима у себи садржи захтев за

плаћање динарске противвредности одређеног броја новчаних јединица у иностраној валути по курсу важећем у моменту испуњења са каматом према валути главног потраживања од датума доспелости, обрачунатом на исти начин и по истом курсу као и главни дуг и суд је овлашћен да дуг досуди у законским оквирима. Тужбени захтев је постављен у износу од 3.440.652,00 динара, па је другостепени суд досуђујући динарску противвредност одређеног броја новчаних јединица у иностраној валути (30.000 долара) пропустио да утврди битне чињенице о пресуђењу у оквиру тужбеног захтева, и правилној примени наведене материјално-правне одредбе (члан 395. ЗОО). Наиме, изостало је утврђење битне чињенице, ком износу новчаних јединица у иностраној валути (USD) одговара тражени динарски износ (3.440.652,00 динара), према средњем курсу НБС на дан подношења тужбе (24.03.2017. године) када је извршена конверзија, због чега је Врховни касациони суд укинуо побијану одлуку и предмет вратио другостепеном суду на поновно суђење. Одлука о трошковима поступка је укинута јер зависи од коначног исхода овог спора.

Другостепени суд ће у поновном поступку отклонити указани недостатак и утврдити наведену битну чињеницу како би био у могућности да донесе на закону засновану одлуку.

На основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић